

DĚJEPIS – 7. ROČNÍK – POZNÁMKY PRO TÝDEN OD 15.6. DO 19.6. 2020

Minulý týden jsme se dostali až k roku 1526, kdy zemřel Ludvík Jagellonský, a český trůn se tak na další století otevřel dynastii Habsburků. Touto kapitolou jsme v dějepise ukončili období vrcholného a pozdního středověku. Zbývá nám jen kultura pro toto období typická a tou je gotika. K této látce máte dostatečné množství obrázků v učebnici, proto je nevkládám do textu. Navíc probrané učivo budeme na začátku nového školního roku opakovat a ke gotice se určitě vrátíme.

Protože se jedná o poslední poznámky v tomto školním roce, nebudete už řešit další úkoly. **Někteří z vás, ale všechny zadané úkoly ještě nesplnili**, zejména online kvízy. **Takže máte do konce tohoto týdne možnost dát vše do pořádku a úkoly ještě dodělat.** Všechny online kvízy jsou otevřené, takže se dají vypracovat.

PROČTI SI DANOU LÁTKU V UČEBNICI A PŘEPIŠ SI POZNÁMKY DO SEŠITU

KULTURA VRCHOLNÉHO A POZDNÍHO STŘEDOVĚKU – učebnice str. 115-120

GOTIKA

- **gotika** = sloh, který vznikl v pol. 12. století ve Francii, od pol. 13. se rozšířila i v Čechách
- gotický sloh se projevil ve všech oblastech umění – architektuře, malířství, sochařství, literatuře či hudbě
- **ARCHITEKTURA** (stavitelství)
- hlavní znaky: lomený oblouk, vnější opěrný systém = sloupy a pilíře, žebrová klenba, štíhlé a vysoké věže
- **dva typy staveb:**
 - 1) **církevní** – chrámy, kostely, katedrály, kláštery
chrámy: sv. Víta na Pražském hradě, sv. Bartoloměje v Plzni, sv. Barbory v Kutné Hoře, sv. Bartoloměje v Kolíně...
 - 2) **světské** – hrady, měšťanské domy, radnice, mosty...
hrady: královské – Karlštejn, Zvíkov, Bezděz, Buchlov
šlechtické – Kost, Pernštejn
domy: dům U Kamenného zvonu v Praze
mosty: kamenné mosty v Písku a Praze
- **VÝTVARNÉ UMĚNÍ**
- výzdoba chrámů: nástěnné malby (fresky), deskové obrazy – např. Mistr Theodorik
- sochy: madony (Panna Maria s malým Ježíškem) a piety (Panna Maria s mrtvým Ježíšem sňatým z kříže)
- **VZDĚLANOST A LITERATURA**

- zakládání univerzit – v Praze, univerzita měla 4 fakulty (teologická, lékařská, právnická a artistická)
- latina = jazyk učenců

- **LITERATURA**

- jazykem vzdělavců byla latina
- postupné rozšiřování češtiny, např. Dalimilova kronika (14. století)
- roku 1450 Johann Gutenberg vynalezl knihtisk => knihy tištěné na papíře byly levnější a dostupnější
- papír postupně nahrazoval dosavadní pergamen (vypracovaná kůže)

- **HUDBA**

- vznikala církevní (např. chorály) a světská (vánoční koledy, taneční skladby)
- nástroje: dechové, strunné a nově se objevují nástroje klávesové